

การเตรียมและสมบัติทางกายภาพของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟต ที่เจือด้วยเพอร์ซีโอติเมียม

ณัฐกฤตา จันทิมา^{1,2,*}, พัฒนวุฒิ นาคศรีโกชน¹ และ พุธิตา ทำจะดี¹

¹สาขาวิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม นครปฐม 73000

²ศูนย์วิจัยแห่งความเป็นเลิศทางเทคโนโลยีแก้วและวัสดุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม นครปฐม 73000

*ผู้รับผิดชอบบทความ: email natthakridta@webmail.npru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาสมบัติทางกายภาพของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตที่มีปริมาณความเข้มข้นของเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์แตกต่างกัน ตัวอย่างแก้วถูกเตรียมด้วยเทคนิคการหลอมและทำตัวให้เย็นลงอย่างรวดเร็วที่อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส ตัวอย่างแก้วที่ได้มีลักษณะของเนื้อแก้วใสเป็นเนื้อเดียวกันและโปร่งแสง จากการทดลองหาค่าความหนาแน่นและดรรชนีหักเหแสงของตัวอย่างแก้วพบว่ามีค่าเพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นของเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์ ในขณะที่ปริมาตรเชิงโมลของตัวอย่างแก้วมีแนวโน้มลดลงเมื่อความเข้มข้นของเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์เพิ่มขึ้น นอกจากนี้เมื่อเจือเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์ในแก้วพบว่าไม่ส่งผลกับค่าความแข็งแบบวิกเกอร์ของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟต

คำสำคัญ: แก้วฟอสเฟต เพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์ ความแข็งแบบวิกเกอร์ ความหนาแน่น

Preparation and physical properties of strontium barium phosphate glasses dope with praseodymium

Natthakridta Chanthima^{1,2,*}, Phattanawut Naksripoch¹ and Putita Tumjadee¹

¹Physics Program, Faculty of Science and Technology, Nakhon Pathom Rajabhat University,
Nakhon Pathom 73000, Thailand

²Center of Excellence in Glass Technology and Materials Science (CEGM), Nakhon Pathom
Rajabhat University, Nakhon Pathom 73000, Thailand

*Corresponding author: email natthakridta@webmail.npru.ac.th

Abstract

In this research, studies the physical properties of the strontium barium phosphate glasses with varied the concentration of Pr_2O_3 . Glass samples were prepared by melt – quenching technique at 1200 °C. The results found that all glass samples are clear, homogenous and transparent. The density and refractive index of glass samples were increased with increasing Pr_2O_3 concentration, while the molar volume trend to decreased when the Pr_2O_3 concentration doped in glasses is increased. In addition, when doped the praseodymium oxide in glass will not affect the Vickers hardness of barium phosphate glasses.

Keywords: phosphate glass, praseodymium, Vickers hardness, density

1. บทนำ

แก้วเป็นวัสดุที่มีบทบาทสำคัญทั้งในเชิงวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม เนื่องจากคุณสมบัติต่าง ๆ ของแก้ว เช่น มีความโปร่งแสงสูง สามารถกำหนดขนาดและรูปร่างได้ง่ายและราคาถูกเมื่อเทียบกับคริสตัล (Jayasankar et al., 2013: pp.1557) แก้วออกไซด์ที่นิยมใช้ในปัจจุบันมีหลายชนิดโดยแบ่งตามชื่อของสารประกอบทางเคมีเช่น แก้วซิลิเกต (Silicate glass) แก้วบอเรต (Borate glass) แก้วฟอสเฟต (Phosphate glass) และแก้วเจอร์มานเนต (Germanate glass) เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก้วฟอสเฟตเป็นแก้วชนิดหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจในการนำมาเป็นแก้วโฮสต์ (Host glass) สำหรับเติมธาตุหายาก เนื่องจากแก้วชนิดนี้มีคุณสมบัติที่ดีคือ โปร่งใสสูง อุณหภูมิการหลอมต่ำ ความต้านทานการขยายตัวทางความร้อนสูง และสามารถเติมธาตุหายากได้มาก (Jayasankar et al., 2013: pp.85), (Jayasankar et al., 2014: pp.233), (Moorthy et al., 2013: pp.82) อย่างไรก็ตามแก้วฟอสเฟตยังมีข้อเสียอยู่คือความทนทานต่อสารเคมีค่อนข้างต่ำและดูดความชื้นสูง ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการใช้งาน จึงได้มีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของแก้ว เพื่อให้มีความเสถียรภาพทางเคมีมากยิ่งขึ้น โดยการเติมออกไซด์ อื่น ๆ เข้าไป เช่น สตรอนเทียมออกไซด์ (Strontium oxide: SrO) และแบเรียมออกไซด์ (Barium oxide: BaO) อีกทั้งยังสามารถช่วยลดความหนืดและลดอุณหภูมิในการหลอมแก้วอีกด้วย (C.K. Jayasankar et al., 2012: pp.132)

ในบรรดาธาตุหายาก (Rare earth) เพอร์ซีโอดีเมียมออกไซด์ (Praseodymium oxide: Pr^{3+}) เป็นอีกหนึ่งไอออนที่มีศักยภาพในการนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตตัวกลางเลเซอร์ เนื่องจากเพอร์ซีโอดีเมียมออกไซด์สามารถเปล่งแสงในช่วงแสงที่ตามองเห็น (Visible light: VIS) ที่มีประสิทธิภาพ โดยแสงที่เปล่งออกมาจะมีความยาวคลื่นและสีที่แตกต่างออกไป ขึ้นอยู่กับพลังงานที่ใช้ในการกระตุ้น (Ming, Han, Song, et al., 2013; Mahamuda, Swapna, Srinivasa Rao, et al., 2013; Vijaya Kumar, Rama Gopal, Reddy, et al., 2013; Ramteke, Swart & Gedam, 2016) งานวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาการเตรียม

แก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตที่มีปริมาณความเข้มข้นของเพรซีโอดีเมียมออกไซด์แตกต่างกัน คือ 0.00, 0.05, 0.10, 0.50, 1.00 และ 2.00 mol% และศึกษาสมบัติพื้นฐานคือ สมบัติทางกายภาพและความแข็งแบบวิกเกอร์เพื่อเป็นฐานข้อมูลทางวัสดุที่สำคัญในการประยุกต์ใช้งานระดับสูงต่อไป

2. วิธีการทดลอง

2.1 การเตรียมแก้ว

แก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตได้ถูกเตรียมขึ้นโดยใช้องค์ประกอบทางเคมีจากสูตร $30\text{SrO} : 20\text{BaO} : (50-x)\text{P}_2\text{O}_5 : x\text{Pr}_2\text{O}_3$ เมื่อ $x = 0.00, 0.05, 0.10, 0.50, 1.00$ และ 2.00 ร้อยละโดยโมล (mol%) สารเคมีที่ใช้ในการวิจัยคือ สตรอนเซียมคาร์บอเนต (strontium carbonate: SrCO_3) แบเรียมคาร์บอเนต (Barium carbonate: BaCO_3) แอมโมเนียมไดไฮโดรเจนฟอสเฟต (Ammonium dihydrogen orthophosphate: $\text{NH}_4\text{H}_2\text{PO}_4$) และเพรซีโอดีเมียมออกไซด์ (Praseodymium oxide: Pr_2O_3) ผสมสารเคมีทั้งหมดน้ำหนักรวม 20 กรัม ลงในเข้าพอร์ซเลนนำไปหลอมที่อุณหภูมิ 1200°C เป็นเวลา 3 ชั่วโมง ด้วยเทคนิคการหลอมและทำให้เย็นตัวอย่างรวดเร็ว (Melt quenching technique) จากนั้นสารเคมีที่ถูกหลอมจะถูกนำไปเทลงในแม่พิมพ์แกรไฟต์รูปทรงสี่เหลี่ยมเพื่อขึ้นรูปแก้วเป็นชิ้นงานที่อุณหภูมิห้อง นำตัวอย่างแก้วที่ได้ไปอบที่อุณหภูมิ 500°C เป็นเวลา 3 ชั่วโมง เพื่อลดความเครียดที่เกิดขึ้นในแก้ว จากนั้นนำตัวอย่างแก้วไปตัดและขัดให้มีขนาด $1.0 \times 1.5 \times 0.3 \text{ cm}^3$

2.2 การศึกษาสมบัติทางกายภาพ

การศึกษสมบัติทางกายภาพของตัวอย่างแก้วในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาความหนาแน่น (Density) ปริมาตรเชิงโมล (Molar volume) ดรรชนีหักเหแสง (Refractive index) ความหนาแน่นของตัวอย่างแก้วศึกษาโดยใช้เครื่องวัดความหนาแน่นรุ่น ANDHR-200 ของบริษัท Dietheim จำนวนตามสมการ (K. Boonin et al., 2011: pp.8)

$$\rho = \frac{w_a}{w_a - w_b} \times \rho_w \quad (\text{g/cm}^3) \quad (1)$$

เมื่อ ρ หมายถึง ความหนาแน่นของตัวอย่างแก้ว w_a หมายถึง น้ำหนักของตัวอย่างแก้วในอากาศ w_b หมายถึง น้ำหนักของตัวอย่างแก้วในน้ำ และ ρ_w หมายถึง ความหนาแน่นของน้ำ ($\rho_w = 1.0000 \text{ g/cm}^3$) จากค่าความหนาแน่นของตัวอย่างแก้วสามารถนำมาคำนวณหาปริมาตรเชิงโมลได้ ตามสมการ (K. Boonin et al., 2011: pp.8)

$$V_m = \frac{M_T}{\rho} \quad (\text{cm}^3/\text{mol}) \quad (2)$$

เมื่อ M_T หมายถึงผลรวมทั้งหมดของน้ำหนักโมเลกุลโดยหาได้จาก

$$M_T = x_{\text{SrO}}Z_{\text{SrO}} + x_{\text{BaO}}Z_{\text{BaO}} + x_{\text{P}_2\text{O}_5}Z_{\text{P}_2\text{O}_5} + x_{\text{Pr}_2\text{O}_3}Z_{\text{Pr}_2\text{O}_3} \quad (3)$$

เมื่อ $x_{\text{SrO}}, x_{\text{BaO}}, x_{\text{P}_2\text{O}_5}$ และ $x_{\text{Pr}_2\text{O}_3}$ หมายถึงสัดส่วนโมเลกุลขององค์ประกอบออกไซด์ $Z_{\text{SrO}}, Z_{\text{BaO}}, Z_{\text{P}_2\text{O}_5}$ และ $Z_{\text{Pr}_2\text{O}_3}$ หมายถึง มวลโมเลกุลขององค์ประกอบออกไซด์ ค่าดรรชนีหักเหของตัวอย่างแก้วศึกษาโดยใช้เครื่อง Abbe refractometer รุ่น 3T ของบริษัท ATAGO

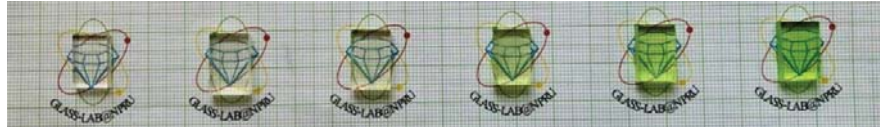
2.3 การวัดความแข็งแบบวิกเกอร์ (Micro-Vickers hardness test)

วัดความแข็งแบบวิกเกอร์ด้วยเครื่อง Micro Vickers Hardness Tester รุ่น HVS-1000 ของบริษัท Sino Age Development Technology ให้แรงกดขนาด 0.05 กิโลกรัมแรง (kgf) (0.49 นิวตัน (N)) กดแช่เป็นเวลา 10-15 วินาที ตัวอย่างละ 4 จุด จำนวนตามสมการ (Trevor Sidaway, et al., 1994: pp.583)

$$H_v = 1.854 \frac{P}{d^2} \quad (\text{HV}) \quad (4)$$

3. ผลการทดลองและวิจารณ์ผล

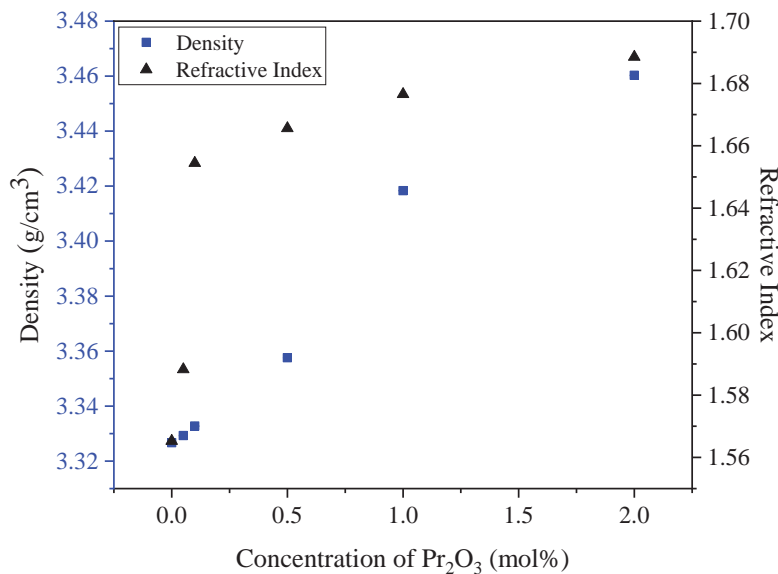
จากการทดลองการหลอมแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตที่มีความเข้มข้นของ Pr_2O_3 ในปริมาณ 0.00, 0.05, 0.10, 0.50, 1.00 และ 2.00 mol% ตามลำดับ พบว่าลักษณะของตัวอย่างแก้วที่ได้มีลักษณะโปร่งแสงและเป็นเนื้อเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแก้วฟอสเฟต โดยพบว่าตัวอย่างแก้วมีสีเขียวและสีเขียวที่เพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นของ Pr_2O_3 เนื่องจากเพอร์ซีโอดีเมียมเป็นสารเคมีที่มีสีเขียว แสดงดังภาพ ที่ 1

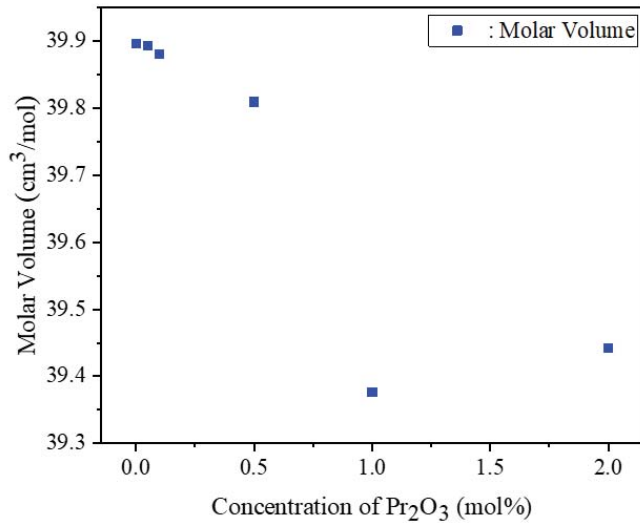
0.00 mol% 0.05 mol% 0.10 mol% 0.50 mol% 1.00 mol% 2.00 mol%

ภาพที่ 1 ลักษณะของตัวอย่างของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตที่เจือด้วย Pr_2O_3

ภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นและดรรชนีหักเหแสงของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตกับความเข้มข้นของ Pr_2O_3 ผลการศึกษาความหนาแน่นของตัวอย่างแก้วพบว่ามีความเพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นของ Pr_2O_3 โดยมีค่าอยู่ในช่วง 3.3267 ถึง 3.4603 กรัม/ลูกบาศก์เซนติเมตร (g/cm^3) การเพิ่มขึ้นของความหนาแน่นแสดงให้เห็นถึงการแทนที่ของ P_2O_5 โดย Pr_2O_3 เนื่องจากมวลโมเลกุลของ P_2O_5 (141.9445 กรัม/โมล (g/mol)) มีค่าน้อยกว่ามวลโมเลกุลของ Pr_2O_3 (329.814 กรัม/โมล (g/mol)) ดังนั้นเมื่อเพิ่มเพอร์ซีโอดีเมียมออกไซด์เข้าไปแทนที่ P_2O_5 ในโครงสร้างแก้วจึงส่งผลให้ความหนาแน่นของตัวอย่างแก้วมีความเพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาดรรชนีหักเหแสงของตัวอย่างแก้ว พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามปริมาณความเข้มข้นของ Pr_2O_3 ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า Pr_2O_3 เข้าไปแทนที่ P_2O_5 ในโครงสร้างแก้ว ทำให้ความหนาแน่นเพิ่มขึ้นและส่งผลให้ดรรชนีหักเหแสงของตัวอย่างแก้วเพิ่มขึ้น โดยเป็นไปตามหลักทฤษฎีไดอิเล็กตริกแบบดั้งเดิม ซึ่งค่าดรรชนีหักเหแสงจะขึ้นอยู่กับค่าความหนาแน่น และสภาพการเกิดข้อได้ของอะตอมในวัสดุ (Kaewkao, J., 2011: pp.8) แสดงดังภาพที่ 2

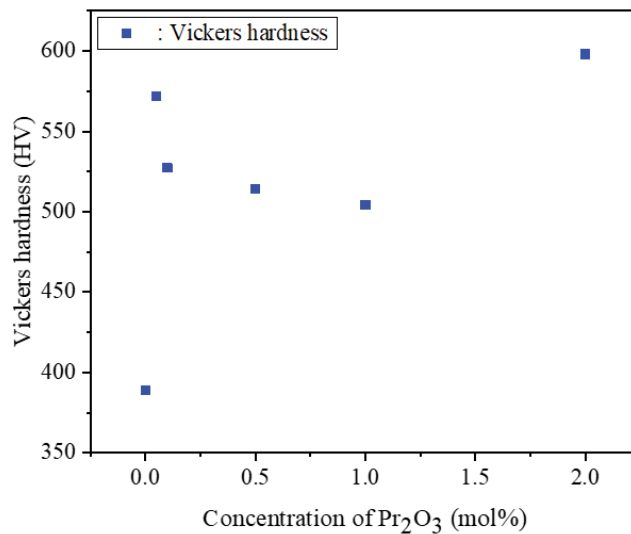

ภาพที่ 2 กราฟความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นและดรรชนีหักเหแสงของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตกับความเข้มข้นของ Pr_2O_3

ภาพที่ 3 กราฟความสัมพันธ์ระหว่างปริมาตรเชิงโมลของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตกับความเข้มข้นของ Pr₂O₃

ภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาตรเชิงโมลของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตกับความเข้มข้นของ Pr₂O₃ ผลการศึกษาปริมาตรเชิงโมลของตัวอย่างแก้ว พบว่าปริมาตรเชิงโมลมีค่าลดลงเมื่อความเข้มข้นของ Pr₂O₃ เพิ่มขึ้นจนถึง 1.00 mol% จากนั้นปริมาตรเชิงโมลจะมีค่าเพิ่มขึ้น ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าเมื่อเติม Pr₂O₃ ที่ความเข้มข้น 0.05-1.00 mol% เพอร์ซีโอติเมียมได้ประพฤติตัวเป็นโครงสร้างหลักของแก้ว (Intermediate former) เข้าไปเชื่อมต่อกับออกซิเจนที่สะพานเชื่อมต่อประจุในโครงสร้างแก้ว ทำให้เกิดการเชื่อมต่อกับออกซิเจน (Bridging Oxygen: BO) เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ช่องว่างในโครงสร้างแก้วลดลงและทำให้ปริมาตรเชิงโมลของตัวอย่างแก้วลดลง และเมื่อเจือความเข้มข้นของ Pr₂O₃ ที่ 2.00 mol% สามารถอธิบายได้ว่า Pr₂O₃ ได้ประพฤติตัวเป็นตัวปรับปรุงโครงสร้างแก้ว (Network modifier) เข้าไปทำลายออกซิเจนที่สะพานเชื่อมต่อประจุทำให้เกิดออกซิเจนไม่จับพันธะ (Non-bridging oxygen: NBO) เพิ่มขึ้นในโครงสร้างแก้ว ส่งผลให้โครงสร้างแก้วเกิดช่องว่างมากขึ้นและเกิดการขยายตัวของปริมาตรเชิงโมลเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 4 กราฟความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งแบบวิกเกอร์ของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตกับความเข้มข้นของ Pr₂O₃

ภาพที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มแบบวิกเกอร์ของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตกับความเข้มข้นของ Pr_2O_3 ผลการทดลองพบว่าค่าความเข้มของแก้วสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วง โดยช่วงแรกค่าความเข้มแบบวิกเกอร์มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณความเข้มข้นของเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์มีค่าเท่ากับ 0.05 mol% ช่วงที่สองค่าความเข้มแบบวิกเกอร์ของแก้วมีค่าลดลงเมื่อปริมาณความเข้มข้นของเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์มีค่าเท่ากับ 0.10-1.00 mol% และช่วงที่สามค่าความเข้มแบบวิกเกอร์มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณความเข้มข้นของเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์มีค่าเท่ากับ 2.00 mol% ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าความเข้มแบบวิกเกอร์ไม่มีแนวโน้มที่ชัดเจนกับปริมาณความเข้มข้นของเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์ที่เจือลงไปแก้ว เนื่องจากแก้วเป็นวัสดุอสัณฐาน มีโครงสร้างที่ไม่แน่นอน ดังนั้นการเจือเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์จึงไม่ส่งผลกับค่าความเข้มแบบวิกเกอร์ของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟต

4. สรุปผลการทดลอง

งานวิจัยนี้ได้ทำการหลอมแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟตที่มีปริมาณความเข้มข้นของเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์แตกต่างกัน คือ 0.00, 0.05, 0.10, 0.50, 1.00 และ 2.00 mol% โดยทำการศึกษาสมบัติทางกายภาพและความเข้มของตัวอย่างแก้ว ผลการหลอมตัวอย่างแก้วพบว่าตัวอย่างแก้วมีความใสสม่ำเสมอและมีสีเขียวเพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นของเพอร์ซีโอติเมียมออกไซด์ ผลการศึกษาความหนาแน่นและดรรชนีหักเหของตัวอย่างแก้วพบว่ามีค่าเพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นของ Pr_2O_3 ในขณะที่ปริมาตรเชิงโมลแสดงให้เห็นว่า Pr_2O_3 ประพฤติตัวเป็นโครงสร้างหลักของแก้วที่ความเข้มข้น 0.05-1.00 mol% จากนั้นประพฤติกรรมเป็นตัวปรับปรุงโครงสร้างแก้วที่ความเข้มข้น 2.00 mol% ผลการศึกษาค่าความเข้มแบบวิกเกอร์ของตัวอย่างแก้วพบว่าเมื่อเจือ Pr_2O_3 ลงไปในแก้ว ไม่ส่งผลกับค่าความเข้มแบบวิกเกอร์ของแก้วสตรอนเซียมแบเรียมฟอสเฟต

5. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ศูนย์วิจัยแห่งความเป็นเลิศทางเทคโนโลยีแก้วและวัสดุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ(วช.) สำหรับความร่วมมือและการสนับสนุนงานวิจัยนี้เป็นอย่างยิ่ง

6. เอกสารอ้างอิง

- Jayasankar, C.K. Lim, K.S. Vijaya, N. & Kesavulu, C.R. (2013). Structural and luminescence properties of Sm^{3+} ions in zinc fluorophosphate glasses. **Optical materials**, (35), 1557-1563.
- Jayasankar, C.K. Vijaya, R. Venkatrumu, V. Babu, P. Rodriguez-Mendoza, U.R. & Lavin, V. (2013). Spectroscopic properties of Sm^{3+} ions in phosphate and fluorophosphates glasses. **Journal of Non-Crystalline Solids**, (365), 85-92.
- Jayasankar, C.K. & Basavapoomima, Ch. (2014). Spectroscopic and photoluminescence properties of Sm^{3+} ions in Pb-K-Al-Na phosphate glasses for efficient visible lasers. **Journal of Luminescence**, (153), 233-241.
- Moorthy, L.R. Rasool, Sk.N. & Jayasankar, C.K. (2013). Optical and luminescence properties of Dy^{3+} ions in phosphate-based glasses. **Solid State Sciences**, (22). 82-90.
- C.K. Jayasankar and C.R. Kesavulu. (2012). Spectroscopic properties of Sm^{3+} ions in lead fluorophosphate glasses. **Journal of Luminescence**, (132), 2802-2809.
- Ming, Ch., Han, Y., Song, F., Ren, X., An, L. (2013). **Strong white light in $\text{P}_2\text{O}_5\text{-Li}_2\text{O-Yb}_2\text{O}_3\text{-Sb}_2\text{O}_3$ glass doped with Pr^{3+} ion.** Optics Communications, 311, 245-247.
- Mahamuda, Sk., Swapna, K., Srinivasa Rao, A., Sasikala, T., Rama Moorthy, L. (2013). **Reddish-orange emission from Pr^{3+} doped zinc alumino bismuth borate glasses.** Physica B, 428, 36-42.

- Vijaya Kumar, M.V., Rama Gopal, K., Reddy, R.R., Lokeswara Reddy, G.V., Sooraj Hussain, N., Jamalaiah B.C. (2013). **Application of modified Judd–Ofelt theory and the evaluation of radiative properties of Pr³⁺doped lead telluroborate glasses for laser applications.** Journal of Non-Crystalline Solids, 364, 20–27.
- Ramteke, D.D., Swart, H.C., Gedam, R.S. (2016). **Spectroscopic properties of Pr³⁺ ions embedded in lithium borate glasses.** Physica B: Condensed Matter, 480, 111-115.
- K. Boonin, J. Kaewkhao, T. Ratana and P. Limsuwan. (2011). **Preparation and properties of Bi₂O₃-B₂O₃-Nd₂O₃ glass system.** Physics Procedia, (8), 207-211.
- Trevor Sidaway, **Hardness Testing - An Integral Part of Quality Control**, Materials World, Vol. 12 no. 11 pp. 583-84. November 1994.
- Kaewkhao, J., Srisittipokakun, N., Kirdsiri, K, Kedkaew, C. and Limsuwan, P., (2012). Optical and Physical Investigation of Fe₂O₃ Doped in Soda-Lime Silicate Glass at Different Melting Temperature. **Applied Mechanics and Materials**, Vol. 103, pp. 97-101.